

Aan de heer Kurt Himpe
Provincieraadslid N-VA

kurt.himpe@west-vlaanderen.be

Brugge, 29 april 2024
O.Ref.: ASG12/24/CD/32

ONDERWERP: Test BNIP gevangenis Ieper - evaluatie na test (3)

Mijnheer het provincieraadslid

Naar aanleiding van uw vervolgvragen met betrekking tot de voorbije oefening in de penitentiaire instelling van Ieper kan ik u het volgende meedelen:

De uitgebreide evaluatie van de oefening in de penitentiaire inrichting van Ieper heeft plaatsgevonden op 27 maart jongstleden.

Een evaluatie vindt altijd eerst intern plaats bij de disciplines en overige deelnemende partners (bv. DOVO, CET, studenten -vrijwilligers van Vives, de gevangenis, ...), waarbij elk de eigen monodisciplinaire werking onder de loep neemt. Vervolgens organiseert mijn dienst noodplanning een multidisciplinaire evaluatie, waarbij uitsluitend die aspecten aan bod komen die een invloed kunnen hebben op de onderlinge samenwerking van de verschillende disciplines, diensten en partners. Zo'n evaluatie is ook steeds bedoeld als een leermoment waar werk-/aandachtspunten aan bod komen die de toekomstige werking kunnen verbeteren. Het is in geen geval een vingerwijzing naar één of andere partner.

De reacties op deze oefening waren in ieder geval zeer uiteenlopend, maar wel overwegend positief. De meerderheid gaf aan dat dit een realistische en leerrijke oefening was, doch er werd ook op gewezen dat dit toch eerder een scenario voor gevorderden was (want vrij zwaar!). En dat klopt uiteraard want een reactie op een ontploffing in een gevangenis met tal van gewonden en

bijkomend ook het risico op nog meer ontploffingstuigen zal altijd een complexe operatie zijn.

Dat brengt mij meteen bij het eerste leerpunt, nl. dat oefeningen bij voorkeur kleinschalig opgestart worden, waarna geleidelijk verder kan opgebouwd worden. Dat is hier niet gebeurd omdat de unieke opportuniteit om een oefening te organiseren in een reële (leegstaande) gevangenisomgeving zich slechts zeer uitzonderlijk zal voordoen. Door de verbouwingswerken was de gevangenis uitzonderlijk leeg. Dit was een kans die mijn diensten bijgevolg niet konden laten liggen! Oefenen wanneer er gedetineerden aanwezig zijn is immers niet mogelijk.

Aansluitend worden oefeningen normaal ook pas georganiseerd wanneer de noodzakelijke plannen beschikbaar en afgewerkt zijn. Ook dat was hier nog niet het geval.

De penitentiaire inrichting van Leper was op het ogenblik van de oefening nog in opstart en moest nog haar intern noodplan aanpassen aan de nieuwe situatie (er zijn enkele afdelingen bijgekomen na de verbouwingswerken). Eenmaal dit document op punt staat zal een multidisciplinaire werkgroep zich vervolgens moeten buigen over de opmaak van het bijzonder nood- en interventieplan. Daar was destijds al mee gestart doch omwille van de verbouwingswerken werd dit tijdelijk on-hold gezet.

In de ideale wereld volgen oefeningen dan pas wanneer al die plannen afgewerkt zijn. Hier gebeurde dat dus om de u welgekende redenen in de omgekeerde volgorde. Maar een bijkomend pluspunt is natuurlijk wel dat deze oefening heel wat partners aan het denken gezet heeft over de bijsturing van de eigen interne werking, wat het eindresultaat (een naadloze samenwerking tussen de verschillende diensten en disciplines onderling) alleen maar ten goede zal komen.

Voor wat de multidisciplinaire evaluatie betreft zijn daarnaast ook nog de volgende zaken naar voren gekomen:

- 1) Op het terrein – en dit bij verschillende partners – blijkt er nog steeds een vrij grote nood te zijn aan opleiding / bijscholing met betrekking tot noodplanning en crisisbeheer. Mijn diensten voorzien hiervoor al jarenlang een basisopleiding en zullen daar dan ook verder blijven op inzetten

- 2) Ook het gebruik van het nationaal veiligheidsportaal (nu nog ICMS, binnenkort Paragon) is bij veel partners nog steeds onvoldoende gekend, niettegenstaande mijn diensten ook hiervoor al lange tijd extra bijscholingen

inrichtten. Nu iedereen binnenkort moet overstappen op het nieuwe nationaal veiligheidsportaal is dit het ideale moment om ook deze kennis aan te scherpen en deze vervolgens ook op regelmatige basis verder te blijven onderhouden.

3) Zoals in de meeste oefeningen – ongeacht de schaal waarop ze georganiseerd worden – bleek ook hier opnieuw dat het aspect communicatie bij heel wat partners een struikelblok blijft.

4) Nog niet iedereen heeft voldoende kennis van het bestaan van en de opdrachten van bepaalde gespecialiseerde diensten. Zo is CET (het Casualty Extraction Team) nog onvoldoende gekend bij de disciplines en de noodcentrales, wordt DOVO nog onvoldoende betrokken bij incidenten met ontploffingstuigen, ...

5) En last but not least bleek in deze oefening herhaaldelijk dat de tussenkommende diensten soms onvoldoende oog hebben voor de veiligheid van de eigen manschappen.

Er werd bijvoorbeeld op gewezen dat er zonder de beschikking over de noodzakelijke persoonlijke beschermingsmiddelen niet mag tussengekomen worden (bv. in een brandende werkplaats binnengaan zonder PBM's kan niet), dat de veiligheid van de tussenkommende hulpverleners altijd prioritair moet zijn en dat daar in een setting met gedetineerden altijd extra aandacht voor nodig zal zijn, ...

Kortom, ik kan algemeen zeker besluiten dat deze oefening als geslaagd mag beschouwd worden. We oefenen immers om te leren en om vervolgens te kunnen bijsturen waar nodig. Iedereen heeft dankzij deze oefening werk- en leerpunten ontdekt, die meegenomen worden in de interne werking, de opmaak van de plannen (mono en multi) en de verdere voorbereiding op reële situaties en oefeningen.

Deze leerpunten en/of bijstellingen hebben uiteraard geen rechtstreeks gevolg voor wat de ingebruikname van de volledige capaciteit van deze penitentiaire inrichting betreft. Oefeningen binnen de noodplanning hebben steeds betrekking op de multidisciplinaire samenwerking van alle betrokken diensten, en staan los van de opstart/werking/ingebruikname van de (volledige) capaciteit van deze gevangenis.

Ik hoop hiermee uw vragen beantwoord te hebben.

Met de meeste hoogachting

Carl Decaluwé
Gouverneur van West-Vlaanderen